

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΜΑΛΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Άλτα Πανέρα, Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια

Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής
Υποστήριξης

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- ◉ Ατομική και ομαδική συμβουλευτική και ψυχοθεραπεία
- ◉ Ενημερωτικά φυλλάδια με θέματα συμβουλευτικής και πρόληψης
- ◉ Εκπαίδευση μεταπτυχιακών φοιτητών
- ◉ Ενημερώσεις (workshop) σε θέματα επικοινωνίας και παρέμβασης στο φοιτητή σε κρίση προς το διοικητικό προσωπικό
- ◉ Σεμινάρια και ομιλίες
- ◉ Συνεργασία και παραπομπές με τον Συμβουλευτικό Σταθμό του ΚΨΥ και άλλους φορείς κοινωνικής υπηρεσίας
- ◉ Συμμετοχή σε σχετικά συνέδρια και ημερίδες

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- ◉ Γνωστική - συμπεριφορική αντιμετώπιση
- ◉ Βραχυπρόθεσμη θεραπεία
- ◉ Στόχοι
 - ◉ Η αλλαγή διαστρεβλωμένων σκέψεων
 - ◉ Η αλλαγή δυσλειτουργικών συμπεριφορών
 - ◉ Αύξηση λειτουργικότητας
 - ◉ Βελτίωση υποκειμενικής και αντικειμενικής ποιότητας ζωής

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

- ◉ Από όλα τα έτη σπουδών (προπτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές)
- ◉ Από όλες τις σχολές
- ◉ Περισσότερες γυναίκες
- ◉ Ευρύ φάσμα ηλικιών
- ◉ Από Θεσσαλονίκη και άλλα μέρη της Ελλάδας
- ◉ Μένουν με την οικογένειά τους ή μόνοι
- ◉ Δεν βλέπουμε πολλούς αλλοδαπούς φοιτητές ή φοιτητές με ειδικές ανάγκες

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΛΥΚΕΙΟΥ

- ◉ Η μετάβαση από το λύκειο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα σημαντικό εξελικτικό βήμα που ενέχει τη δυνατότητα μεγάλης προσωπικής ανάπτυξης και συμπεριφορικής αλλαγής
- ◉ Βλέπουμε πως οι καλοκαιρινοί μήνες μετά την τρίτη λυκείου έως και το πρώτο έτος του παν/μίου χαρακτηρίζονται για πολλούς από μια σειρά ριψοκίνδυνων συμπεριφορών όπως αύξηση της κατανάλωσης αλκοόλ, χρήση χασίς, σεξουαλικές επαφές με πολλαπλούς συντρόφους.

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ ΝΑ ΜΙΛΑΜΕ

- Αυτό είναι μια ισχυρή ένδειξη πως οι συζητήσεις και η πρόληψη των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά τα πρώτα χρόνια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να ξεκινήσουν από τις τελευταίες τάξεις του λυκείου και όχι μετά την εισαγωγή στο παν/μιο.

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Κάποιες προκλήσεις που παρατηρούμε πως αντιμετωπίζει η πλειοψηφία των νεοεισερχομένων φοιτητών είναι:
 - Ο μύθος του πρωτοετή
 - Λανθασμένες ακαδημαϊκές προσδοκίες
 - Κοινωνικές προκλήσεις

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΕΤΗ

- ◉ Ένα κοινό χαρακτηριστικό πολλών πρωτοετών, που επηρεάζει αρνητικά την προσαρμογή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είναι η υπερβολική τους αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση πως μπορούν να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις αυτής της μετάβασης.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΕΤΗ

- ◉ Ο μύθος του πρωτοετή οδηγεί σε αισθήματα ματαίωσης όταν οι υπερβολικές προσδοκίες των πρωτοετών αναφορικά με την ακαδημαϊκή, κοινωνική και προσωπική τους ζωή δεν εκπληρώνονται
- ◉ Ως αποτέλεσμα πολλοί πρωτοετείς δεν εντάσσονται στην ακαδημαϊκή καθημερινότητα και νιώθουν την επιθυμία να αποσυρθούν απ' αυτήν
- ◉ Αν και μπορεί τότε να έρθουν για υποστήριξη, αυτό συνήθως συμβαίνει αφού έχουν ήδη ζημιώσει τις σπουδές τους και νιώσει έντονη ματαίωση

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΕΤΗ

- ◉ Κάποιες ερωτήσεις προς συζήτηση με τελειόφοιτους λυκείου:
 - Ποιοι είναι οι βραχυπρόθεσμοι και οι μακροπρόθεσμοι στόχοι σου όταν ξεκινήσεις τις σπουδές σου;
 - Πως νομίζεις πως μπορεί να αλλάξουν οι σχέσεις σου με την οικογένειά σου όταν ξεκινήσεις τις σπουδές σου;
 - Αναμένεις οι βαθμοί σου να είναι όμοιοι με αυτούς που είχες στο λύκειο; Αν δεν είναι όμοιοι πως θα νιώσεις; Πως θα χειριστείς τα συναισθήματά σου; Πως θα βελτιωθείς;

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΕΤΗ

- Θα σου είναι δύσκολο να δείξεις αυτοπειθαρχία προς τις ακαδημαϊκές σου υποχρεώσεις, (π.χ. παρουσίες, διάβασμα, εργασίες); Αν όχι, γιατί το νομίζεις; Οι περισσότεροι στην αρχή ειδικά δυσκολεύονται μ' αυτό. Αν ναι, τι δεξιότητες χρειάζεσαι για να τα καταφέρεις;
- Μπορεί να έχεις άγχος; Αν ναι, σκέψου πέντε τρόπους με τους οποίους θα το διαχειριστείς. Αν όχι, γιατί όχι; Σχεδόν όλοι αγχώνονται.

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- ◉ Πολλοί πρωτοετείς ξεκινάν τις σπουδές τους με παραπληροφόρηση για το πώς θα επιτύχουν. Οι περισσότεροι έχουν την προσδοκία η ακαδημαϊκή τους εμπειρία να είναι παρόμοια με αυτήν του λυκείου
- ◉ Στο λύκειο όμως υπάρχει έμφαση στην εξαρτώμενη αντί για της ανεξάρτητης
- ◉ Υπάρχει ακόμα μια ομάδα ανθρώπων που υποστηρίζουν και παρακολουθούν ενεργά την πρόοδό τους και βοηθούν σε κάθε βήμα

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- ◉ Πολλοί φοιτητές ξεκινάν πιστεύοντας πως:
 - οι καθηγητές θα παρακολουθούν τη πρόοδό τους και θα νοιάζονται για το πώς τα παν
 - έχουν δεξιότητες μελέτης κατάλληλες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση
 - δεν θα δυσκολευτούν να ανταπεξέλθουν στα μαθήματα
 - ακαδημαϊκά το πανεπιστήμιο θα είναι παρόμοιο με το λύκειο αναφορικά με τους βαθμούς και την ικανότητα τους να ανταπεξέλθουν στον φόρτο μαθημάτων

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- ◉ Βαθμοί- κάποιες φορές είναι πιο δύσκολο να πάρει κάποιος καλό βαθμό στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν υπάρχει ομοιογένεια στη βαθμολόγηση μεταξύ καθηγητών και συχνά τα κριτήρια τους είναι απρόβλεπτα
- ◉ Τεχνικές διδασκαλίας- τα αμφιθέατρα είναι συχνά μεγάλα, είναι εύκολο να μην παραβρεθεί ή να παρακολουθεί κάποιος στο μάθημα, οι καθηγητές δεν ακολουθούν πάντα κάποιο βιβλίο, είναι συχνά απαραίτητο να ξέρει ο φοιτητής να κρατά σημειώσεις

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- ◉ Δεξιότητες μελέτης- συχνά είναι μεγάλη και ποικίλη η ύλη όπως και οι υποχρεώσεις. Ο τρόπος μελέτης πρέπει να αλλάξει και συχνά οι φοιτητές δεν μπορούν να βρουν τον τρόπο για αυτό
- ◉ Αναζήτηση βοήθειας και Αυτοπειθαρχία- υπάρχει ανάγκη αλληλοβοήθειας και οργάνωσης χρόνου και συχνά δεν έχουν μάθει να λειτουργούν μ' αυτό τον τρόπο
- ◉ Σχέσεις με τους καθηγητές- συχνά δεν είναι διαθέσιμοι στους φοιτητές

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- ◉ Κάποιες ερωτήσεις προς συζήτηση με τελειόφοιτους λυκείου
 - Θεωρείς τον εαυτό σου ανεξάρτητο μελετητή; Αν όχι, πως σχεδιάζεις να γίνεις;
 - Έχεις τρόπο να κρατάς σημειώσεις; Αν η διάλεξη διαρκεί 2-3 ώρες και ο καθηγητής μιλά γρήγορα, θα τα καταφέρεις;
 - Ξέρεις πώς να μελετήσεις για το παν/μιο;
 - Πως θα νιώσεις αν οι καθηγητές δεν νοιαστούν προσωπικά για σένα;
 - Πως θα προετοιμαστείς για την εξεταστική μετά από 13 βδομάδες διδασκαλίας με βιβλία που έχει το καθένα 20 κεφάλαια; Σε 5 μαθήματα που κάποια έχουν και εργασίες;
 - Πως θα διαχειριστείς το άγχος σου;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Για 12 χρόνια της ζωής τους οι περισσότεροι μαθητές ανήκουν σε μια έτοιμη κοινότητα. Έτσι, με φυσικότητα και ευκολία συμμετέχουν σ' αυτήν την κοινωνική εμπειρία που είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ακαδημαϊκής διαδικασίας και εμπειρίας τους.
- ◉ Πολλοί φοιτητές ξεκινάν τις σπουδές τους χωρίς να έχουν σκεφτεί πως θα ενταχθούν με επιτυχία στην κοινωνική και πολιτισμική ζωή του παν/μίου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Θα ήταν βοηθητικό να έχουν ένα σχέδιο δράσης που θα περιλαμβάνει:
 - Κατανόηση της δομής και των κανόνων της νέας κοινότητας
 - Στρατηγική ενσωμάτωσης στην καινούργια κοινωνική δομή
 - Σχεδιασμός του ρόλου που θα ήθελαν παίξουν και τον τρόπο που θα ταιριάζουν στην καινούργια κοινότητα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Είναι σημαντικό να εξερευνήσουν, να εμπλακούν και να πάρουν ρίσκα
- ◉ Μπορούν να ξεκινήσουν να γνωρίζονται και πριν έρθουν στο παν/μιο μέσω γνωστών ή facebook π.χ. ψάχνοντας άλλους που ξεκινάν στην ίδια σχολή
- ◉ Είναι απαραίτητο στο πρώτο εξάμηνο να επενδύσουν χρόνο και σκέψη στην κοινωνική τους ένταξη
- ◉ Να αποφύγουν να παγιδευτούν πίσω από την οθόνη του υπολογιστή τους!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Είναι σχεδόν σίγουρη η απομόνωση αν δεν εκτεθεί ο φοιτητής στο καινούργιο του περιβάλλον
- ◉ Είναι ένα καινούργιο ξεκίνημα και, δυστυχώς ή ευτυχώς, το ποιος ήταν κάποιος στο λύκειο δεν μετρά πλέον
- ◉ Το θετικό είναι πως υπάρχει ελάχιστη πίεση για ένταξη και προσαρμογή σε κάτι που δεν είναι κάποιος
- ◉ Η πιο ανεκτική και αποδεκτική ατμόσφαιρα είναι για πολλούς απελευθερωτική

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- ◉ Κάποιες ερωτήσεις προς συζήτηση με τελειόφοιτους λυκείου:
 - Έχεις εντοπίσει δύο ακαδημαϊκές, κοινωνικές ή εθελοντικές οργανώσεις που θα ήθελες να εξερευνήσεις όταν ξεκινήσεις τις σπουδές σου;
 - Ποιοι είναι οι προσωπικοί και ακαδημαϊκοί σου στόχοι; Ποιες δραστηριότητες θα σε βοηθήσουν να φτάσεις αυτούς τους στόχους σου;
 - Ποιες είναι οι βασικές σου αξίες και πεποιθήσεις; Υπάρχει περίπτωση να αλλάξουν αλλά είναι καλό να τις καταγράψεις και να αναζητήσεις ανθρώπους και εμπειρίες που τις εκφράζουν.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- Ποιες δραστηριότητες σου άρεσαν στο λύκειο; Αυτές μπορούν να συνεχιστούν στο παν/μιο; Πως μπορείς να συμμετέχεις;
- Έχεις εξερευνήσει την πόλη στην οποία θα ζεις;

ΠΟΛΥΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ◉ Αν και ο μύθος του πρωτοετή φοιτητή, οι λανθασμένες ακαδημαϊκές προσδοκίες και οι κοινωνικές προκλήσεις παρουσιάζονται σε μεγάλη πλειοψηφία νεοεισερχομένων φοιτητών, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες σε κάποιους πυροδοτούν μια παθολογική διαδικασία.
- ◉ Βλέπουμε φοιτητές που επιβαρυνμένοι και από την εξουθένωση των τελευταίων τάξεων του λυκείου δεν μπορούν να προχωρήσουν ομαλά και αναπτύσσουν έκδηλη παθολογία, ιδιαίτερα στην τρίτη λυκείου ή στο πρώτο έτος των σπουδών τους

ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

- ◉ Αύξηση προσέλευσης
- ◉ Αύξηση παραπομπών από άλλους φοιτητές
- ◉ Επιδείνωση χαρακτήρα προβλημάτων
 - Πιο χρόνια ζητήματα
 - Πιο έντονες ενοχλήσεις
 - Πιο εμφανής δυσλειτουργία
 - Αύξηση ψυχιατρικών διαγνώσεων
- ◉ Αύξηση περιστατικών που ήδη έχουν πάει σε ειδικούς ψυχικής υγιεινής στο παρελθόν
- ◉ Αύξηση περιστατικών που έχουν πάρει φαρμακευτική αγωγή στο παρελθόν
- ◉ Αύξηση των περιστατικών με μακροχρόνια ψυχοπαθολογία χωρίς παρέμβαση

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

◉ Ηλικία

- Αρχή της ενηλικίωσης - αύξηση στρες
- Καθορισμός ενήλικης ταυτότητας

◉ Οικογένεια

- Αυξανόμενη δυσλειτουργία
 - 19% αναφέρουν βία
 - 35% δυσλειτουργικές σχέσεις γονιών
 - 14.5% έχουν γονέα με ψυχική πάθηση
- Υπερπροστατευτικότητα
- Εξάρτηση από γονείς

◉ Κοινωνία

- Αύξηση στρες και άγχους από την παιδική ηλικία
- Άγχος και αβεβαιότητα για μέλλον
- Ανασφαλείς οικονομικές συνθήκες οικογένειας

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

◉ Τρόπος ζωής

- Αύξηση ελευθεριών
- Αύξηση υποχρεώσεων
- Αλλαγές κοινωνικής ζωής
- Αλλαγές ρόλου

◉ Χρήση αλκοόλ και ουσιών

- Διαθεσιμότητα
- Διάδοση χρήσης
- Συχνά απόπειρα διαχείρισης ψυχολογικών προβλημάτων
- Ομαλοποίηση υπερκατανάλωσης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- ◉ Αυτοί οι παράγοντες, μαζί με τις ευρύτερες αλλαγές στην κοινωνία, οδηγούν σε μια άνευ προηγουμένου κοινωνικο-ψυχολογική κρίση και έχουν συνεισφέρει στην επιδείνωση των προβλημάτων ψυχικής υγείας των φοιτητών.
- ◉ Φαίνεται πως οι φοιτητές είναι πιο ευάλωτοι απ'ότι παλαιότερα προέρχονται από πιο ευάλωτες οικογένειες σε μια πιο ευάλωτη κοινωνία.
- ◉ Είναι πιο σημαντική από ποτέ η ανάγκη προετοιμασίας των μαθητών λυκείου για τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν στην τελική ευθεία για την τριτοβάθμια και να προληφθούν όσες περισσότερες επιβαρύνσεις στην μετάβασή τους είναι εφικτό, ώστε να ξεκινήσουν ψυχικά ανθεκτικότεροι

ΕΟΠΠΕΠ: Επιμορφωτικό Εργαστήριο

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΖΩΗΣ & ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ:

*απαραίτητα εφόδια για τη ΜΕΤΑΒΑΣΗ από την
εκπαίδευση στην αγορά εργασίας*

Οι δεξιότητες είναι 'της μόδας'!

- *Key-competences*

- *21st century skills*

- *Transversal /Transferrable skills*

- *Horizontal/Generic skills*

- *Meta-competences*

- *Personal & interpersonal skills*

- *Career skills*

- *Career Management Skills*

- *Employability skills*

Δομή Παρουσίασης

1. Η κατάσταση της Απασχόλησης σήμερα
2. Πώς μπορούμε να ανταποκριθούμε;
3. Δεξιότητες, Δεξιότητες-κλειδιά/δεξιότητες σταδιοδρομίας
4. Ο ρόλος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
5. Ποιες , Πού και Πώς αναπτύσσονται;

Κύριες συνθήκες διαμόρφωσης αγοράς εργασίας

**Παγκοσμιοποίηση
+
Οικονομική (Κοινωνική)
Κρίση!**

Επιπτώσεις στην Απασχόληση

- Υψηλά ποσοστά ανεργίας
- Ανταγωνισμός-πίεση για παραγωγικότητα
- Μη προβλέψιμες πορείες σταδιοδρομίας
- Αύξηση των προσωρινών θέσεων εργασίας
- Ευκαιρίες εργασίας σε διαφορετικά μέρη του κόσμου
- Πολιτισμική ποικιλομορφία στους εργασιακούς χώρους
- Αυξημένες απαιτήσεις για εγκάρσιες & διαπροσωπικές δεξιότητες
- Ανάγκη για διά βίου μάθηση
- Αναντιστοιχία δεξιοτήτων

Αναντιστοιχία Δεξιοτήτων (skill mismatch):

Τι είναι; (Cedefop, 2015)

Έλλειψεις δεξιοτήτων: όταν οι εργοδότες αντιμετωπίζουν δυσκολία στην εύρεση του σωστού εργαζόμενου

Κενά δεξιοτήτων: όταν το εργατικό δυναμικό δεν διαθέτει τις απαιτούμενες δεξιότητες

π.χ. εξαιτίας της τεχνολογικής ανάπτυξης

Υψηλή ή χαμηλή ειδίκευση: όταν οι θέσεις εργασίας δεν ανταποκρίνονται στα προσόντα των εργαζόμενων

Υπέρ- ή υπο-καταρτισμένα άτομα: όταν οι δεξιότητες των ατόμων δεν ταιριάζουν με τη θέση εργασίας τους

Ε.Ε.: Η αναντιστοιχία δεξιοτήτων σε αριθμούς

44%: ατροφικό ΑΔ: εργαζόμενοι με προσόντα χαμηλότερα από αυτά που απαιτεί η θέση εργασίας για πλήρη παραγωγικότητα

33%: 'Φτωχές' θέσεις εργασίας όπου οι εργαζόμενοι δεν χρειάζονται καθόλου ή μόνο στοιχειώδεις ICT δεξιότητες

27%: ΑΔ σε αδιέξοδο
Εργαζόμενοι με προσόντα ανώτερα από αυτά που απαιτεί η θέση εργασίας & με λιγοστές ευκαιρίες ανάπτυξης

25%: Δεξιότητες σε ελλιπή αξιοποίηση
Εργαζόμενοι με υψηλότερα προσόντα από ό,τι απαιτεί η θέση εργασίας τους

22%: Δεξιότητες σε στασιμότητα
Εργαζόμενοι που δεν έχουν αναπτύξει τις δεξιότητές τους από την έναρξη της απασχόλησής τους

21% Κενά δεξιοτήτων
Εργαζόμενοι με ικανότητες χαμηλότερες από τις απαιτούμενες κατά την έναρξη της πρώτης εργασίας τους

Μία παράδοξη πραγματικότητα

- 53,1% η ανεργία των νέων στην Ελλάδα (Eurostat)
- 38% των εργοδοτών αντιμετωπίζουν δυσκολία στην εύρεση εργαζομένων εξαιτίας έλλειψης:
 - εμπειρίας (60%)
 - κοινωνικών δεξιοτήτων (25%)

ManpowerGroup. (2013). *Talent Shortage Survey in Greece*

Τι σημαίνει 'Δεξιότητα-Ικανότητα';

- Να μπορώ
- Να είμαι σε θέση
- Να είμαι ικανή-ός ...

να κάνω κάτι

Δεξιότητες-Κλειδιά στην Ε.Ε.

Κατηγορίες:

1. Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα
2. Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες
3. Μαθηματική ικανότητα
4. Ψηφιακή Ικανότητα
5. Μετα-γνωστικές δεξιότητες
6. Κοινωνικές δεξιότητες & δεξιότητες του πολίτη
7. Πρωτοβουλία & Επιχειρηματικότητα
8. Πολιτιστική Συνείδηση & Έκφραση

Περιλαμβάνουν:

- ✓ Γνώσεις
- ✓ Δεξιότητες
- ✓ Στάσεις

Συμβάλλουν σε:

- ✓ Προσωπική Ανάπτυξη
- ✓ Κοινωνική Ένταξη
- ✓ Ενεργό δράση
- ✓ Απασχολησιμότητα

Οι Δεξιότητες-κλειδιά αντιπροσωπεύουν ένα μεταβιβάσιμο πολυλειτουργικό 'πακέτο' από **γνώσεις, ικανότητες και στάσεις**, το οποίο χρειάζεται να αναπτύξουν όλα τα άτομα, προκειμένου να έχουν **προσωπική ανάπτυξη, κοινωνική ενσωμάτωση και απασχόληση**.

CyberLink PowerDirector Trial Version

<https://www.youtube.com/watch?v=Hzgzim5m7oU>

Απαραίτητα Συστατικά ?

■

Οι Εγκάρσιες Δεξιότητες:

- Κριτική σκέψη
- Δημιουργικότητα
- Ανάληψη πρωτοβουλίας
- Επίλυση προβλημάτων
- Εκτίμηση του κινδύνου
- Λήψη απόφασης
- Διαχείριση συναισθημάτων

Το αισιόδοξο είναι ότι...

**...οι δεξιότητες
αναπτύσσονται και
καλλιεργούνται**

Πού;

Στην

...εκπαίδευση

... κατάρτιση

... εργασία

...καθημερινή ζωή

Πώς?

στην εκπαίδευση με...

- ❖ Εκπαίδευση - Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών
- ❖ Ενσωμάτωσή των δεξιοτήτων στα αναλυτικά προγράμματα όλων των μαθημάτων & όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης ...
- ❖ ...με συγκεκριμένη διατύπωση σε διδακτικούς στόχους (γνώσεις, δεξιότητες & στάσεις/συμπεριφορές)
- ❖ ...με συγκεκριμένες διδακτικές μεθόδους & τεχνικές (συμμετοχικές τεχνικές, μέθοδος *project*, βιωματικά εργαστήρια, πρακτική άσκηση, επισκέψεις σε χώρους, κ.ά.)
- ❖ ...με την απαιτούμενη υποδομή (χώροι, περιβάλλοντα)
- ❖ ...με αξιολόγηση: από μαθησιακό αποτέλεσμα (διαμορφωτική & απολογιστική)

-
-
- οι δεξιότητες δεν μαθαίνονται αλλά,
 - καλλιεργούνται & αναπτύσσονται,
 - με συμμετοχικότητα & εξάσκηση,
 - με βιωματικές – συμμετοχικές διδακτικές τεχνικές:
 - παιχνίδια ρόλων, μελέτη περίπτωσης, εκπαιδευτικό δράμα, επίδειξη, παρατήρηση & κριτική συζήτηση

Και οπωσδήποτε

με

***ποιοτική συμβουλευτική
σταδιοδρομίας & επαγγελματικό
προσανατολισμό***

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων & ΣΥ.Ε.Π.

Η ΣΥ.Ε.Π. αναφέρεται σε μία διαρκή διαδικασία που **καθιστά τα άτομα ικανά** να εντοπίσουν **ικανότητες, δεξιότητες** και ενδιαφέροντα, να κάνουν συμφέρουσες επιλογές στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση και να **διαχειρίζονται την ατομική τους πορεία** στη μάθηση, την εργασία και οποιοδήποτε άλλο περιβάλλον, στο πλαίσιο του οποίου αυτές οι **ικανότητες και δεξιότητες** μπορούν να αναπτυχθούν και να αξιοποιηθούν. Η ΣΥ.Ε.Π. καλύπτει ένα ευρύ πεδίο ατομικών και ομαδικών υπηρεσιών, οι οποίες αναφέρονται στην πληροφόρηση, την παροχή συμβουλής, την **αξιολόγηση ικανοτήτων** και την καλλιέργεια **δεξιοτήτων λήψης απόφασης και διαχείρισης της σταδιοδρομίας** (Council EU, 2008).

Επομένως... ποιο είναι το σωστό μείγμα δεξιοτήτων για τη σύγχρονη αγορά εργασίας;

(EU, 2010)

‘T-Shaped’ individual skills profiles are wanted:

- Basic – foundation skills
- Generic/ transversal skills
- Specific technical knowledge
- Adaptability, flexibility and CMS

Γιατί, 7.000 υπεύθυνοι προσλήψεων από 21 χώρες ζητούν από τους υποψήφιους...

- Δεξιότητα καλής **συνεργασίας** στο πλαίσιο της ομάδας (98%)
- Δεξιότητα **προσαρμογής** σε νέες καταστάσεις (97%)
- **Επικοινωνιακές δεξιότητες** (96%)
- Γνώση **ξένων γλωσσών** (67%)*

Για να μη νιώθουν οι νέοι μας

ανασφαλείς και ανέτοιμοι για την
αγορά εργασίας...

**...αλλά να επιβιώνουν, να
διεκδικούν, να επιτυγχάνουν
στην πορεία της σταδιοδρομίας
τους**

Μελέτη Περίπτωσης: *Ανάπτυξη ΔΔΣ στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*

**Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα
Εκπαιδευτικής & Κοινωνικής
Πολιτικής**

***Μάθημα: Δεξιότητες διαχείρισης
Σταδιοδρομίας***

Τι κάνουμε στο μάθημά μας;

- Εισαγωγή για τις δεξιότητες- οριοθέτηση, περιγραφή
- Μικρο-διδασκαλίες ανάπτυξης δεξιοτήτων
- Ομάδες φοιτητών-τριών αναλαμβάνουν μία δεξιότητα ή δέσμη δεξιοτήτων (π.χ. μη λεκτική επικοινωνία)

Και εντός 60 λεπτών...

- ...παρουσιάζουν σύντομα τα βασικά χαρακτηριστικά της
- την επιδεικνύουν (π.χ. παιχνίδι ρόλων, βίντεο)
- την εξασκούν και αναπτύσσουν στην ολομέλεια μέσω συμμετοχικών ασκήσεων
- ανατροφοδότηση στην ολομέλεια...

«θέλεις δουλειά? πρέπει να την εφ-εύρεις!»

(Friedman [Wagner], NYT, 2013)

...

...σήμερα, οι γνώσεις μας μετρούν πολύ λιγότερο από **αυτό που μπορούμε να κάνουμε** με αυτές...

...η ικανότητα να **καινοτομείς, να λύνεις δημιουργικά ένα πρόβλημα, να δημιουργείς νέες δυνατότητες, να σκέφτεσαι κριτικά, να επικοινωνείς & να συνεργάζεσαι ...**

... αν τα παιδιά μας θέλουν να προοδεύσουν στη δουλειά τους, θα χρειαστεί να την **επαν-εφεύρουν, να την επανα-δομήσουν, να την επανα-φανταστούν...**

... στόχος της εκπαίδευσης πρέπει να γίνει η **διδασκαλία των δεξιοτήτων και της θέλησης για μάθηση**

...να φέρουμε στην τάξη τα τρία πιο ισχυρά **συστατικά** εσωτερικών κινήτρων: **Παιχνίδι, ΠΑΘΟΣ, Σκοπό**

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Cedefop (2010). *New Skills for New Jobs: Action Now*. A report by the Expert Group on New Skills for New Jobs prepared for the European Commission.

Descy, P. (2013). “Skills forecast and mismatch in Europe”. Paper presented in the LMO Conference hosted by Cedefop, 3 December, 2013.

European Commission (2007). Key Competences for Lifelong Learning. A European Reference Framework.

Friedman, L.T. (2013). “Need a Job? Invent it”. *The New York Times*, 31-03-2013

OECD-DeSeCo, (2005). Definition and Selection of Key Competencies: Executive Summary.

Rosenberg, St. Heimler, R. & Morote, E-S. (2012). Basic employability skills. A triangular design approach. *Education and Training*, 54(1):7-20.

Schiersmann, C. et al. (eds) (2012). *NICE Handbook for the Academic Training of Career Guidance & Counselling Professionals*. NICE & University of Heidelberg.

Sultana, R. (2009). “Career Management Skills”. Reflection Note. Peer Learning Event. Vilnius.

Unesco (1996). *Learning: The treasure within*. Paris: Unesco.

Van Woensel, C. (ed) (2008). *A Toolkit for the European Citizen. The implementation of Key Competences. Challenges and Opportunities*. Brussels: CIDREE

Voogt, J., Pareja Roblin, N. (2010). *21st Century Skills*. University of Twente: Enschede.

[Modelo 036 – YouTube:](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=9eHx05jK5BU>

Σας ευχαριστώ!

Ι. Παπαβασιλείου-Αλεξίου
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Τμήμα Εκπαιδευτικής &
Κοινωνικής Πολιτικής
2310-891524
ipapav@uom.edu.gr

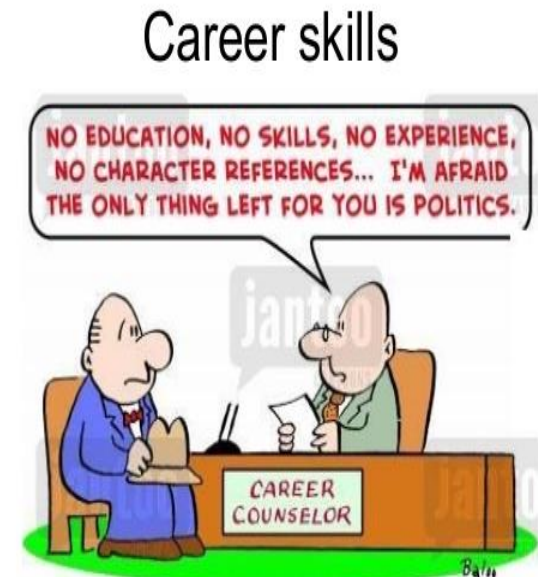
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
UNIVERSITY OF MACEDONIA

- Σύνδεση Μάθησης και Εργασίας – Ετοιμότητα για εργασία πτυχιούχων Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - Ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων δια βίου διαχείρισης σταδιοδρομίας στη σύγχρονη αγορά εργασίας

Φώτης Βούζας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα ΟΔΕ
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, vouzas@uom.edu.gr

Αρχικός Προβληματισμός

- Σύνθετος τίτλος με πολλές Θεματικές Περιοχές
- Έμφαση στην «Θεωρία» ή στην «Πρακτική»
- Αλληλουχία και σύνδεση της διάλεξής μου με προηγούμενους και επόμενους ομιλητές
- Προσέγγιση του θέματος από την Πλευρά του Management και της Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων

Γιατί προσκλήθηκα σε αυτή την εκδήλωση?

- Η ιδιότητά μου ως πανεπιστημιακός καθηγητής στον τομέα του Management και του Human Resources
- Ερευνητική Εμπειρία σε θέματα Διαχείρισης Σταδιοδρομίας
- Or probably an Outsider

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Νέα δεδομένα στη Μάθηση και στην Εργασία
- Πως βλέπουν οι επιχειρήσεις/οργανισμοί την μάθηση – απόκτηση δεξιοτήτων σταδιοδρομίας
- Ανάγκη Ανασχεδιασμού των θεωριών σταδιοδρομίας και συμβουλευτικής
- Συμπέρασμα(τα)

Νέα δεδομένα στη Μάθηση και στην Εργασία

Σημαντικές εξελίξεις τα τελευταία χρόνια έχουν φέρει την μάθηση και την σύνδεσή της με την εργασία στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

- Η διεθνής οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην απασχόληση (αύξηση μακροχρόνιων ανέργων-κυρίως νέων), αλλαγή στο εργασιακό περιβάλλον (downsizing, delaying, αλλαγή ρόλων, ανασφάλεια, εργασιακό stress, κτλ)
- Η «κατάρρευση» του Δημόσιου Τομέα – Το Ελληνικό Επιχειρηματικό Περιβάλλον (Μικρές Οικογενειακές Επιχειρήσεις, γραφειοκρατία, πολιτικές εξαρτήσεις, κτλ)
- Η ολοένα αυξανόμενη ανάγκη για καινοτομία και δημιουργικότητα στην εκτέλεση του έργου
- The emergence of the new knowledge-based economy
- Οι αλλαγές στην τεχνολογία έχουν αλλάξει την δυναμική της εργασίας, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο job mobility και στην συνεχή αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους
- Η ανάγκη για «αξιοποίηση» του ανθρώπινου κεφαλαίου και η ουσιαστική μετατόπιση της εστίασης από το καθαρά χρηματοοικονομικό σε ένα πιο ανθρώπινο προσανατολισμό.

Connecting work and education – Three Rationales

Christian Helms Jørgensen, (2004)

- Separation of education from work – the school rationale
- Separation of production from society – the production rationale
- Separation of personal life from working life – the subjective rationale

Τι είναι μάθηση και πως συνδέεται με την εργασία

- Οι Bates & Khasaneh (2005) θεωρούν τη μάθηση, καθώς και τους παράγοντες που ευνοούν στη μεταφορά της μάθησης, ως αναπόσπαστο μέρος μίας οργανωσιακής κουλτούρας μάθησης, η οποία προσδίδει αξία στη δημιουργία, διάχυση και εφαρμογή της γνώσης,
- Οι Altman & Iles (1998) δίνουν έμφαση στη μάθηση που υποστηρίζει μετασχηματικές δράσεις, καθώς περιλαμβάνουν αλλαγές στην διεκπεραιωτικότητα και είναι μετρήσιμες μέσω αποτελεσμάτων.
- Ο Pisano (1994), επίσης, αναφέρει ότι δεν υφίσταται μία συγκεκριμένη προσέγγιση που να ευνοεί τη μάθηση. Ο ίδιος εξετάζει τη «μάθηση κατά την πράξη» και τη «μάθηση πριν την εκτέλεση της πράξης».

Τι είναι μάθηση και πως συνδέεται με την εργασία

- Η μάθηση είναι ένα στοιχείο-κλειδί για την ανάπτυξη και διατήρηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε επιχειρήσεις και οργανισμούς (Hatch & Dyer, 2004; Lei, et.al, 2000).
- Είναι χαρακτηριστικό ενός προσαρμόσιμου οργανισμού, δηλαδή ενός οργανισμού ο οποίος είναι ικανός να διαισθανθεί τις αλλαγές μέσω σημαδιών τόσο από το εσωτερικό, όσο και από το εξωτερικό περιβάλλον και να προσαρμοστεί αναλόγως. (Armstrong και Foley, 2003; Nonaka, 1991; Senge, 1990).

Τι είναι μάθηση και πως συνδέεται με την εργασία

Από πλευράς Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, υπάρχει η συνειδητοποίηση ότι η μάθηση πρέπει να ενσωματωθεί στην εργασία, καθώς η αυτοκατευθυνόμενη μάθηση στο εργασιακό περιβάλλον, αποτελεί έναν τρόπο μεγιστοποίησης των δυνατοτήτων για ατομική ανάπτυξη (Gardiner *et al.*, 2010).

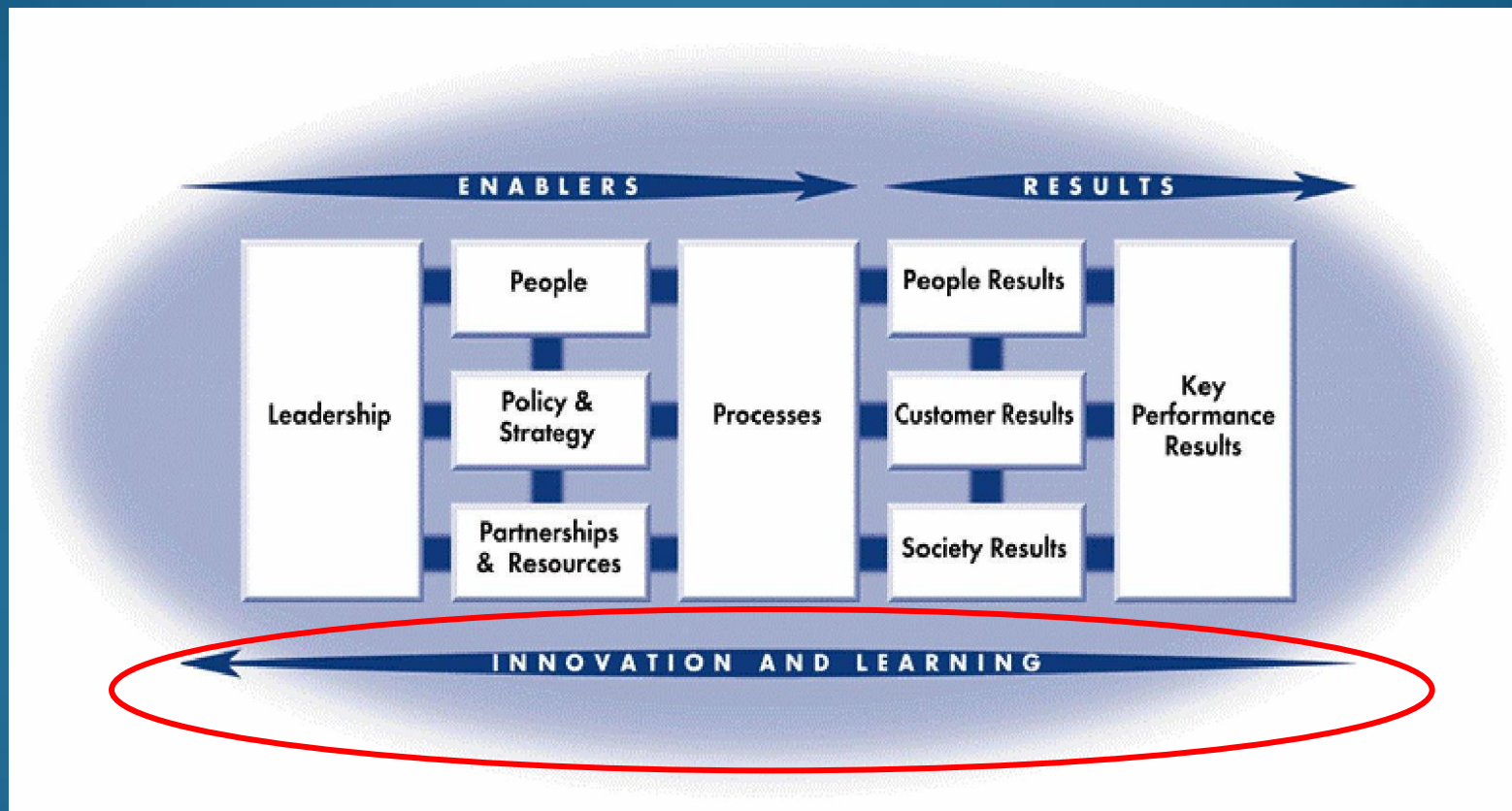
Πάνω από τα δύο τρίτα της μαθησιακής διαδικασίας πραγματοποιούνται σήμερα μέσα στον χώρο της εργασίας, όπου οι εργαζόμενοι αποκτούν τις απαιτούμενες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητές τους.

<http://www.openeducationeuropa.eu/el/node/122242>

Learning is the work

- We have come to a point where organizations can no longer leave learning to their HR or training departments. Being able to understand emerging situations, see patterns, and co-solve problems are essential business skills. Learning is the work.
(Harold Jarche. <http://jarche.com/about/>)

Η σύνδεση στην Πράξη - Το Μοντέλο Επιχειρηματικής Αριστείας EFQM και η Οργανωσιακή Μάθηση

Παραδείγματα (Paradigms) Μάθησης σε σχέση με την πρόσβαση στην εργασία

- Σε Τεχνικό Επίπεδο

- Έμφαση σε απόκτηση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων και άμεση εφαρμογή αυτής της γνώσης στην εργασία. Win-Win situation και για τους υποψήφιους εργαζόμενους και για την επιχείρηση/οργανισμό

- Διερμηνευτικό επίπεδο

- Βλέπουμε την μάθηση ως μια διαδικασία αλληλεπίδρασης (interaction)
 - Κατανόηση βασικών παραμέτρων και προϋποθέσεων για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

- Στρατηγικό επίπεδο

- Στοχευόμενη μάθηση στις ανάγκες της επιχείρησης/οργανισμού – ολιστική προσέγγιση βασισμένη στο πολιτικό-κοινωνικό και οικονομικό γίνεσθαι.

Πως βλέπουν οι επιχειρήσεις/οργανισμοί την μάθηση-απόκτηση δεξιοτήτων σταδιοδρομίας

Βασικά ερωτήματα

1. Ποιος είναι ο βαθμός Ετοιμότητας για εργασία με βάση γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση?
2. Τι νέα γνώση (ρητή και άρρητη) θα φέρει ο νεοεισερχόμενος στην επιχείρηση/οργανισμό?
3. Πως αυτές οι γνώσεις θα βοηθήσουν τον οργανισμό και πως θα «ταιριάζουν» με την οργανωσιακή στρατηγική και το επιχειρησιακό πλάνο ?
4. Τι είδους παρεμβάσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης πρέπει να υλοποιηθούν προκειμένου να ενδυναμώσουν τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις του στο μέλλον?

ARE THEY REALLY READY TO WORK?

Employers' Perspectives on the Basic Knowledge and Applied Skills of New Entrants to the 21st Century U.S. Workforce

THE CONFERENCE BOARD

PARTNERSHIP FOR
21ST CENTURY SKILLS

CORPORATE VOICES
for WORKING FAMILIES

This research defines Workforce Readiness by asking employer respondents:

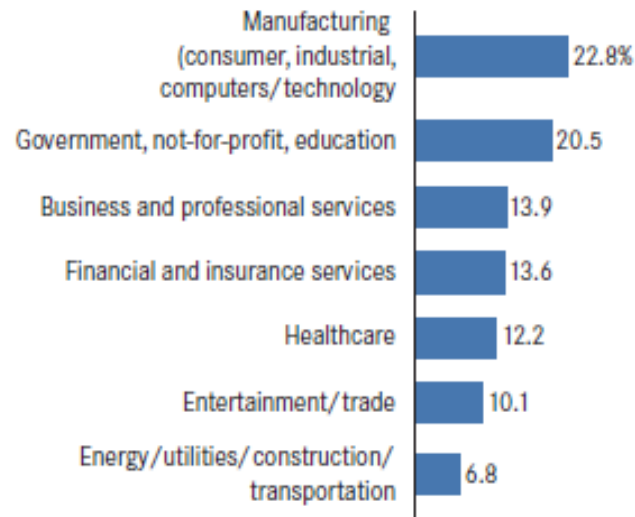
1. Whether or not the skill levels that new entrants are currently bringing to their jobs are deemed "excellent," "adequate," or "deficient,"
2. What basic knowledge and applied skills they consider "very important," "important," or "not important." Basic knowledge refers to the academic subjects and skills acquired in school. Applied skills refer to those that enable new entrants to use what they learned in school to perform in the workplace. (See Definition of Terms, pages 15–16.)
3. How the importance of these skills may change over the next five years,
4. What emerging content areas are considered "most critical" over the next five years, and
5. What are the nature and costs of remedial training or initiatives, if basic skills are lacking.

ARE THEY REALLY READY TO WORK?

Employers' Perspectives on the Basic Knowledge and Applied Skills of New Entrants to the 21st Century U.S. Workforce

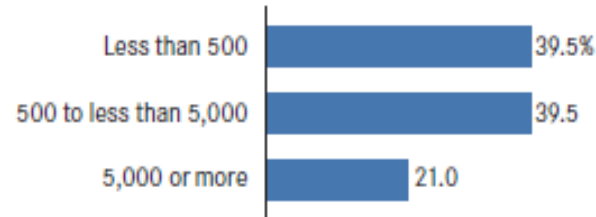
Respondents by industry

N=425

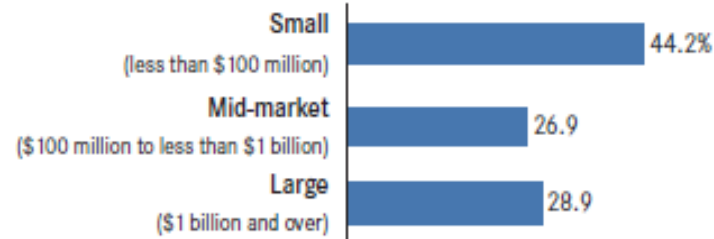
Respondents by company's full-time employee count

N=423

Respondents by company's annual revenue

N=398

Note: Percentages may not add to 100 due to rounding.

Applied Skills

The four participating organizations jointly surveyed over 400 employers across the United States. These employers articulate the skill sets that new entrants—recently hired graduates from high school, two-year colleges or technical schools, and four-year colleges—need to succeed in the workplace.

Among the most important skills cited by employers:

- Professionalism/Work Ethic
- Oral and Written Communications
- Teamwork/Collaboration and
- Critical Thinking/Problem Solving.

Two-Year and Four-College Graduates are:

- Better prepared than high school graduates for the entry-level jobs they fill,
- “Deficient” in *Writing in English* and *Written Communications*, and
- “Deficient” in *Leadership*.

Basic Knowledge/Skills

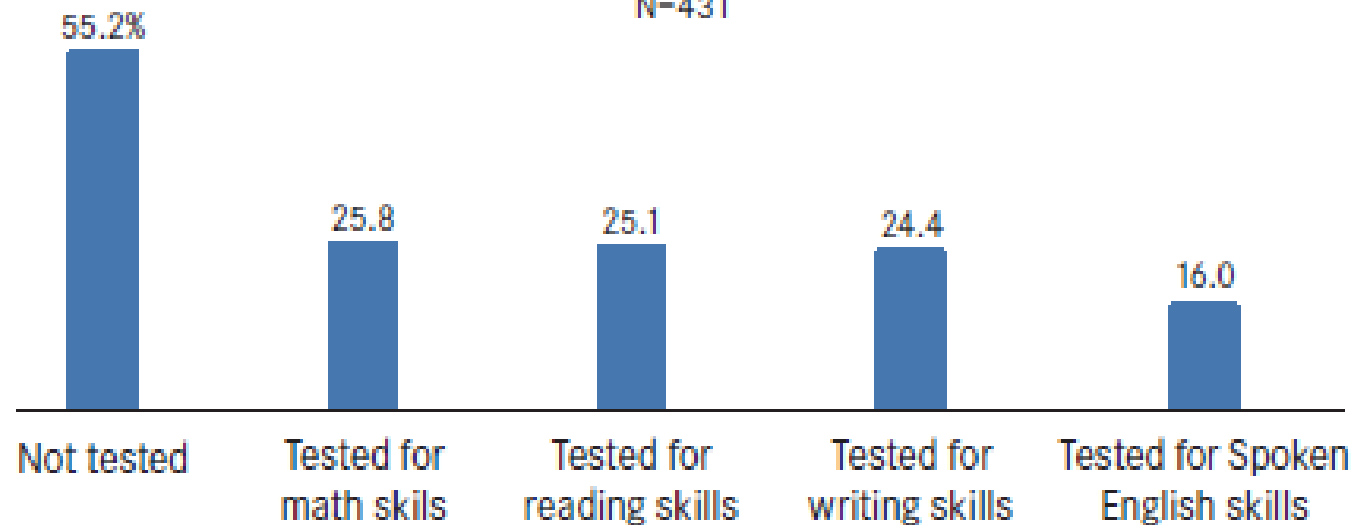
English Language (spoken)
Reading Comprehension (in English)
Writing in English (grammar, spelling, etc.)
Mathematics
Science
Government/Economics
Humanities/Arts
Foreign Languages
History/Geography

Applied Skills

Critical Thinking/Problem Solving
Oral Communications
Written Communications
Teamwork/Collaboration
Diversity
Information Technology Application
Leadership
Creativity/Innovation
Lifelong Learning/Self Direction
Professionalism/Work Ethic
Ethics/Social Responsibility

Majority do not test new entrants in basic skills*

N=431

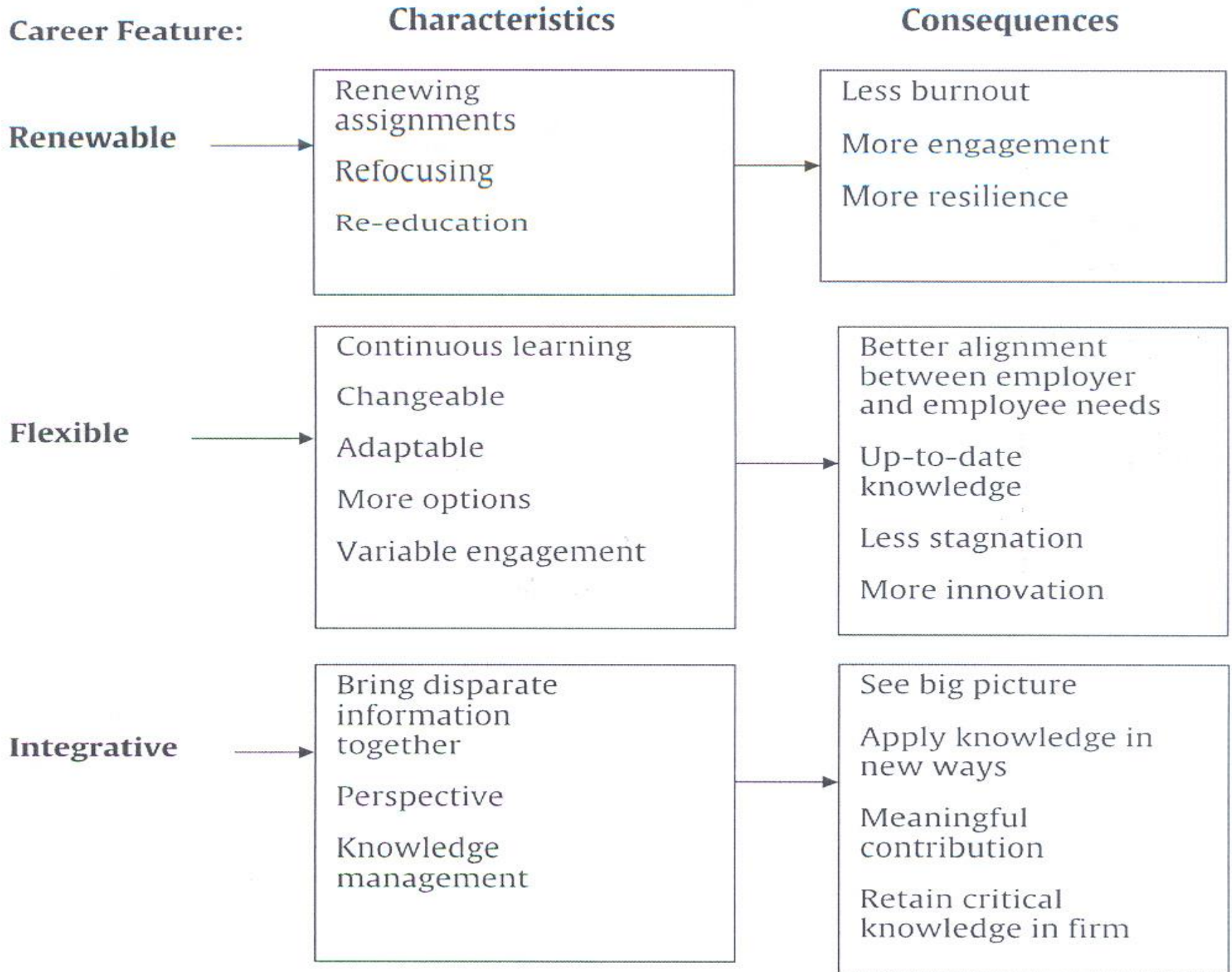

* Respondents asked to check all that apply.

Διαχείριση Σταδιοδρομίας

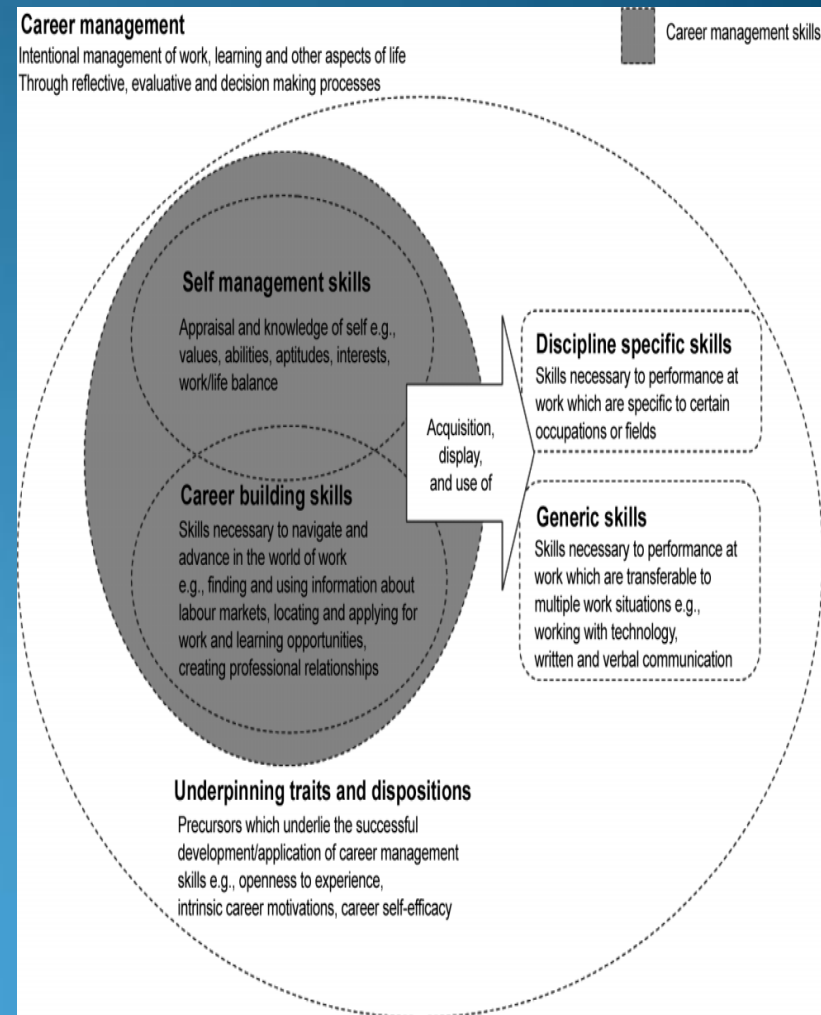
Τα βασικά χαρακτηριστικά δια-βίου διαχείρισης της σταδιοδρομίας είναι σύμφωνα με την K. Newman (2011)

- Renewability (Ανανεωσιμότητα)
- Flexibility (Ελαστικότητα)
- Integrity and Integration (Ακεραιότητα - Ενσωμάτωση)

Δεξιότητες δια-βίου διαχείρισης σταδιοδρομίας

- Σύμφωνα με την (Bridgstock, 2009) οι βασικές δεξιότητες δια-βίου διαχείρισης σταδιοδρομίας μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:
- Self – management skills
 - Κατανόηση του εαυτού μας (αξίες, ικανότητες, δεξιότητες, ενδιαφέροντα, ισορροπία προσωπικής και επαγγελματικής ζωής κτλ)
- Career Building skills
 - Δεξιότητες απαραίτητες για να πλοηγηθούμε και να αναπτυχθούμε στην αγορά εργασίας (αναζήτηση και χρησιμοποίηση πληροφοριών για εύρεση εργασίας -αλλά και για την αγορά εργασίας γενικότερα-, εντοπισμός και διαδικασία αίτησης για θέση εργασίας, δημιουργία επαγγελματικών συνδέσεων και networking, κτλ)
- Underpinning traits and dispositions
 - Ικανότητα να είμαστε ανοιχτοί σε νέες προκλήσεις και εμπειρίες, εσωτερική παρακίνηση, μετριοφροσύνη και σεμνότητα στην διαχείριση της σταδιοδρομίας μας.

Ανάγκη Ανασχεδιασμού των θεωριών σταδιοδρομίας και συμβουλευτικής

- Σύμφωνα με τους Savickas, et.al. (2009) οι παραδοσιακές θεωρίες και μοντέλα διαχείρισης της σταδιοδρομίας πρέπει να σχεδιαστούν από την αρχή γιατί είναι αναποτελεσματικά και ανεπαρκή και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι:
 - Είναι ριζωμένα στην αντίληψη/υπόθεση ότι υπάρχει σταθερότητα στα προσωπικά χαρακτηριστικά και ότι θα υπάρχουν πάντα ασφαλείς θέσεις εργασίας σε επιχειρήσεις και οργανισμούς
 - Αντιλαμβάνονται τη διαχείριση της σταδιοδρομίας σαν μια αμετάβλητη ακολουθία σταδίων

Πέντε προϋποθέσεις για την αποτελεσματική δια βίου διαχείριση σταδιοδρομίας (Savickas, et.al,2009)

1. Μετάβαση από τα Προσωπικά Γνωρίσματα (Traits) και τις Καταστάσεις (States) στην Ουσία (Context)
 - Κάθε άνθρωπος είναι ένα πολύπλοκο και δυναμικό κοινωνικό όν το οποίο χαρακτηρίζεται από προσαρμοστικότητα και αυτο-οργάνωση. Το επαγγελματικό προφίλ μας σχηματίζεται μέσα από καθημερινές εμπειρίες και προβληματισμούς

Πέντε προϋποθέσεις για την αποτελεσματική δια βίου διαχείριση σταδιοδρομίας

2. Μετάβαση από την απλή Συνταγή/Οδηγία (prescription) στην Διεργασία (Process)

- Νέα δεδομένα στην απασχόληση – Εξάλειψη του Life Time Employment
- Το παράδοξο είναι ότι οι σύμβουλοι σταδιοδρομίας εξακολουθούν να «συνταγογραφούν» σταδιοδρομίες ενώ ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αλλάζουν συνεχώς εργασία ή αλλάζει από μέρα σε μέρα η αγορά εργασίας
- Προτείνεται η έμφαση σε «στρατηγικές επιβίωσης», στη δυναμική της προσαρμογής κτλ.

Πέντε προϋποθέσεις για την αποτελεσματική δια βίου διαχείριση σταδιοδρομίας

3. Μετάβαση από Γραμμική Αιτιότητα (Linear Causality) σε μη Γραμμικές Δυναμικές (Non Linear Dynamics)

- Δυστυχώς δίνεται έμφαση σε απλές γραμμικές αιτιατές σχέσεις στην διαχείριση της σταδιοδρομίας και υπεραπλούστευση κάποιων καταστάσεων, πχ. Για όλα φταίει η κρίση.....
- Η λύση είναι να εστιάσουμε πολύ-επίπεδες αιτιατές σχέσεις, να σχεδιάσουμε πιο ολιστικές παρεμβάσεις λαμβάνοντας υπόψη πολλές παραμέτρους.

Πέντε προϋποθέσεις για την αποτελεσματική δια βίου διαχείριση σταδιοδρομίας

4. Μετάβαση από τα Επιστημονικά δεδομένα (Scientific Facts) σε Αφηγηματικές Πραγματικότητες (Narrative Realities)

- Μέχρι σήμερα υπάρχουν συγκεκριμένα στερεότυπα και νόρμες αναφορικά με την σταδιοδρομία πχ. πρώτα εκπαίδευση (κυρίως πανεπιστήμιο), μετά ίσως μεταπτυχιακό, μετά δουλειά και μετά οικογένεια.
- Σήμερα η τάση είναι να υπάρχουν διαφορετικές ατομικές επιλογές και πραγματικότητες αναφορικά με την σταδιοδρομία. Κάθε άνθρωπος έχει το δικό του «οικοσύστημα» και αναζητεί το «δικό» του δρόμο για ανάπτυξη και εξέλιξη.
- Η παραδοσιακή προσέγγιση καλεί για κατάρτιση ενώ η τάση είναι να αφήνουμε τους ανθρώπους να «αφηγούνται» για να μπορούμε να καταλάβουμε τις ανάγκες τους και να μπορέσουμε να τους βοηθήσουμε.

Πέντε προϋποθέσεις για την αποτελεσματική δια βίου διαχείριση σταδιοδρομίας

5. Μετάβαση από την Περιγραφή (Describing) στην Μοντελοποίηση (Modelling)

- Η τάση σήμερα είναι ότι η αξιολόγηση της σταδιοδρομίας πρέπει να γίνεται με βάση προβλέψεις χρησιμοποιώντας μαθηματικά μοντέλα

Αντί Συμπεράσματος

- ❑ Η ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων δια βίου διαχείρισης σταδιοδρομίας συνδέεται άμεσα με τις θεαματικές και ριζικές αλλαγές που συμβαίνουν γύρω μας.
- ❑ Η προσαρμογή όλων στις νέες αυτές συνθήκες προϋποθέτει την μετάβαση σε νέα, καινοτόμα μοντέλα διαχείρισης σταδιοδρομίας και μορφές παρεμβάσεων σε επίπεδο δομών συμβουλευτικής καριέρας .

Ευχαριστώ για την Προσοχή σας

«ΣΠΟΥΔΑ...ΖΩ!

Ένας ψηφιακός οδηγός αυτοβοήθειας για νέους,
σπουδαστές, φοιτητές»

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας &
Θρησκευμάτων

Αθανασία Δ. Μακρή, Ψυχολόγος

Ινστιτούτου Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς

Βούλη Τετραδάκου,

Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού ΕΟΠΠΕΠ

- Έρευνα (Depreeuw, Leniere, & Wels, 2002) στο Βέλγιο έδειξε ότι πολύ συχνά οι μαθητές που τελειώνουν το Λύκειο δεν κατέχουν τις απαραίτητες ικανότητες, συμπεριφορές και στάσεις που απαιτεί η φοίτησή τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Σύμφωνα με τους ερευνητές μόνο το 32% περίπου των πρωτοετών φοιτητών μπορούν να χαρακτηρισθούν ως «ιδανικοί» φοιτητές, δηλαδή σκέφτονται δημιουργικά, αισθάνονται και συμπεριφέρονται ώριμα.

Στοιχεία της πρόσφατης ελληνικής μελέτης που παρουσιάστηκαν τον Μάιο του 2014, από τη Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τη λιμνάζουσα φοίτηση (Μπεθάνης, 2014):

- Στην πρώτη εξεταστική περίοδο, το 14,9% των φοιτητών δεν καταφέρνει να περάσει ούτε ένα μάθημα,
- ακόμη και μετά την εξεταστική του Σεπτεμβρίου, έναν χρόνο δηλαδή μετά την εισαγωγή τους στο ίδρυμα, οι μισοί περίπου φοιτητές (50,5%) δεν κατάφεραν να επιτύχουν σε περισσότερα από τα μισά μαθήματα,
- οι πρωτοετείς αδυνατούν σχεδόν εξολοκλήρου να περάσουν τα μαθήματα της πρώτης χρονιάς
- σοβαρό πρόβλημα σε φοιτητές που υπάγονται στις ειδικές κατηγορίες (ομογενείς, αλλοδαποί, αθλητές, πολύτεκνοι, υπότροφοι, απόφοιτοι ξένου σχολείου εξωτερικού, μουσουλμανικής μειονότητας από τη Θράκη, καθώς και νεοεισερχόμενοι από κατατακτήριες κ.ά.), καθώς φαίνεται πως σχεδόν οι μισοί από αυτούς δεν καταφέρνουν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.

- Η μετάβαση των πρωτοετών φοιτητών σε ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την προσαρμογή, την επιτυχία τους και την ψυχική τους υγεία στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Καλαντζή-Αζίζι, 1987).
- Η πρωτογενής πρόληψη θεωρείται αναγκαία για τους φοιτητές, ώστε να προσαρμοστούν στο νέο τους περιβάλλον και να ολοκληρώσουν με επιτυχία τις σπουδές τους.

Στόχος

- Ο εμπλουτισμός του περιεχομένου της Πύλης προς όφελος των χρηστών μαθητών, εφήβων και νέων, με επιστημονικό υποστηρικτικό και ψηφιοποιημένο υλικού αυτοβοήθειας σε θέματα εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού, με έμφαση στη διευκόλυνση της μετάβασης από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επιτυχή προσαρμογή σε αυτή.

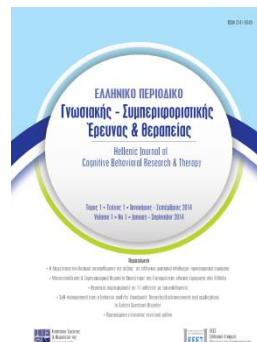

Ινστιτούτο Έρευνας
και Θεραπείας της Συμπεριφοράς
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

- Αστική μη-κερδοσκοπική εταιρεία που ιδρύθηκε το 1992 από μέλη της Ελληνικής Εταιρείας Έρευνας της Συμπεριφοράς (ΕΕΕΣ).
 - Αρχικός στόχος του ΙΕΘΣ ήταν η εκπαίδευση ειδικών ψυχικής υγείας στη Γνωσιακή - Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεία σύμφωνα με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Γνωσιακών Συμπεριφοριστικών Ψυχοθεραπειών (ΕΑΒCΤ).
 - Σήμερα το εκπαιδευτικό έργο του ΙΕΘΣ συνεχίζεται από την Εταιρεία Γνωσιακών και Συμπεριφοριστικών Σπουδών.
- Το ΙΕΘΣ λειτουργεί πλέον αποκλειστικά ως ερευνητικός φορέας παροχής θεραπευτικών υπηρεσιών. Κύριοι στόχοι του ΙΕΘΣ είναι:
 - Η προώθηση της κλινικής έρευνας σε σχετικά θέματα.
 - Η διάδοση του Γνωσιακού - Συμπεριφοριστικού Μοντέλου μέσω επιστημονικών εκδηλώσεων και εκδόσεων.
 - Η παροχή κλινικών υπηρεσιών από εξειδικευμένους ψυχολόγους και ψυχίατρους.

Κύριες δραστηριότητες:

- Θεραπεία ενηλίκων - παιδιών
- Εκδόσεις
- Περιοδικό
- Συνέδρια

Το υλικό αυτοβοήθειας είναι οργανωμένο σε 4 κεντρικές ενότητες.

- 1 ενότητα είναι ειδική για τους **τελειόφοιτους Λυκείου**
- 10 ενότητες, έξι εκ των οποίων είναι κοινές για τις **τρεις ομάδες στόχους** (τελειόφοιτοι Λυκείου, πρωτοετείς των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων, σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης).
- 4 ενότητες ειδικές για τους **πρωτοετείς φοιτητές και σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης**.
- 1 ενότητα για όσους επιθυμούν να προετοιμαστούν **για την αγορά εργασίας**

Περιεχόμενο -Θεματικές

Επιλογή Σπουδών	Τελειώνοντας το Λύκειο	Πρωτοετής Φοιτητής / Πρωτοετής Σπουδαστής	Πώς προετοιμάζομαι για την αγορά εργασίας;
Επιλογή Σπουδών Τριτοβάθμια εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση Ενδιαφέροντα Υπηρεσίες που μπορούν να βοηθήσουν	1. Κίνητρα – κινητοποίηση	1. Κίνητρα – κινητοποίηση	1. Μαθαίνω τον εαυτό μου
	2. Διαχειρίζομαι τον χρόνο μου	2. Διαχειρίζομαι τον χρόνο μου	2. Αναζητώντας εργασία
	3. Υγεία	4. Παρακολουθώντας παραδόσεις – Κρατώντας σωστές σημειώσεις	3. Φτιάχνοντας το Βιογραφικό μου
	4. Μαθαίνω να διεκδικώ	5. Δεξιότητες μελέτης	4. Προετοιμάζομαι για τη συνέντευξη
	5. Αναβλητικότητα	6. Εργασίες – εργασία σε ομάδες	5. Διαχειρίζομαι τη σταδιοδρομία μου, ένα νέο μοντέλο καριέρας
	6. Φόβος αποτυχίας	7. Προετοιμασία για τις εξετάσεις	
		8. Υγεία	
		9. Μαθαίνω να διεκδικώ	
		10. Αναβλητικότητα	
		11. Φόβος αποτυχίας	

Ενδεικτικό περιεχόμενο των ενοτήτων είναι το ακόλουθο

1. Επιλογή σπουδών:

- Πώς μπορεί κάποιος να ενημερωθεί για την τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- Ποια είναι τα ενδιαφέροντα και οι ικανότητές σου;
- Νιώθεις μόνος σε αυτήν την επιλογή;
- Τι πρέπει να αναλογιστεί κανείς πριν την τελική απόφαση;

2. Κίνητρα

- Τι είναι τα κίνητρα
- Πώς μπορεί κάποιος να αυξήσει το κίνητρό του;
- Αρκεί να με ενδιαφέρουν μόνο οι σπουδές;
- Γιατί είναι σημαντική η αυτοκαθοδήγηση;
- Πώς μπορεί κάποιος να αποκτήσει αυτοκαθοδήγηση και να αυξήσει το κίνητρό;
- Πρακτικές συμβουλές για να αυξηθεί το κίνητρο: Ερωτήσεις και ασκήσεις
- Αξιολόγησε το βαθμό κινητοποίησης σου

Αναβλητικότητα -διαχείριση χρόνου

- Μικρή παρουσίαση των δυο ενοτήτων (μαθητές)
- Άσκηση: Σκεφτείτε δυο –τρία πράγματα που θέλετε να επιτύχετε την επόμενη εβδομάδα και διαμορφώστε αυτό πρόγραμμα (τυπωμένο ημερολόγιο ή ένας εθελοντής στον πίνακα)
- Εργασία, Ύπνος και ατομική υγιεινή, Μαγείρεμα, Φαγητό, Ψώνια, Οικιακά, Παρακολουθήση παραδόσεων, Πρακτική άσκηση, Εργαστήρια, Μετακινήσεις , Προγραμματισμένες αθλητικές δραστηριότητες, Κοινωνικές επαφές, Κενά διαστήματα (τηλέφωνα, δεν ασχολείσαι με τίποτα, διαλείμματα)

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΑΒΒΑΤΟ
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

Αναβλητικότητα - Διαχείριση χρόνου (2)

- Τελικά έχετε χρόνο να τα κάνετε;
- Πίνακας με σημαντικά και λιγότερα σημαντικά στοιχεία του εβδομαδιαίου προγράμματος Μελέτη: τα πλεονεκτήματα του σωστού προγραμματισμού
- Αναδιαμόρφωση προγράμματος
- Οδηγίες: Πώς αυτό μπορεί να εφαρμοστεί στα πλαίσια συμβουλευτικής συνεδρίας
 - Ανάλογα μπορείτε να βοηθήσετε ένα μαθητή, σπουδαστή αλλά και το παιδί σας να διαμορφώσει ένα πιο λειτουργικό πρόγραμμα και τελικά να πετύχει τους στόχους που θέτει (ευχαρίστηση, ικανοποίηση)

	Σημαντικό	Λιγότερο σημαντικό
Επιτακτικό	- Ασκήσεις στη Φυσική (αύριο) - Προκαταβολή για τη σχολική εκδρομή (σήμερα) - Να πάρω τηλέφωνο τον Κώστα για τα γενέθλιά του - Προετοιμασία του μαθήματος της Ιστορίας	- Πάρτι στο σχολείο (αύριο βράδυ) - Συγύρισμα δωματίου - Να αγοράσω αναψυκτικά και πατατάκια
Όχι τόσο επιτακτικό	- Επιπλέον ασκήσεις στη Φυσική (σε δύο εβδομάδες) - Να τελειώσω μια εργασία	- Να δω για τέταρτη φορά την αγαπημένη μου σειρά - Να απαντήσω στα e-mail μου - Να βρω πληροφορίες για τις σχολές που με ενδιαφέρουν

Λογικές και Παράλογες Σκέψεις

Παράλογες ιδέες κάνουν όλοι οι άνθρωποι υπάρχουν φορές που είναι αρκετά έντονες και δυσκολεύουν την καθημερινότητα του ατόμου. Παραδείγματα παράλογων σκέψεων είναι:

- Δεν αντέχω την κριτική
- Οι άλλοι είναι πιο έξυπνοι, πιο όμορφοι και πιο κοινωνικοί από εμένα
- Πρέπει να αποφεύγω τις συγκρούσεις πάση θυσία
- Είναι καλύτερα για μένα να υποχωρώ
- Οι εναλλακτικές σκέψεις μας βοηθάνε να νιώθουμε καλύτερα και να αντιμετωπίζουμε θετικά τις καταστάσεις της καθημερινότητας:
 - Θέλω ορισμένα άτομα να με δέχονται έτσι όπως είμαι. Δεν με ενδιαφέρει καθόλου τι σκέπτονται οι άλλοι για μένα. Ας σκέπτονται ό,τι θέλουν.
 - Δεν με ενδιαφέρει τι κάνουν οι άλλοι. Είμαι ευχαριστημένος/η με όσα καταπιάνομαι.
 - Μπορώ να αντιμετωπίσω τις συγκρούσεις αποτελεσματικά.
 - Θέλω να εργαστώ σκληρά για να πετύχω τον στόχο μου: μπορώ να τα καταφέρω κάνοντας μικρά βήματα.

Προφάσεις για αναβλητικότητα

πώς αλλάζουν οι στάσεις ως προς την αναβλητικότητα;

- «Δεν έχω τώρα όρεξη για διάβασμα» μπορεί να αντικατασταθεί με το «Εάν περιμένω να μου έρθει η όρεξη, δεν θα διαβάσω ποτέ».
- Το «Δε θα τα καταφέρω» μπορεί να αντικατασταθεί με το «Εάν προετοιμαστώ σωστά μπορώ να τα καταφέρω».
- Το «Τώρα είναι πολύ αργά. Δεν προλαβαίνω» μπορεί να αντικατασταθεί με το «Δεν πειράζει, θα προσπαθήσω όσο μπορώ».
- Το «Δεν μπορώ να αλλάξω» μπορεί να αντικατασταθεί με το «Όλοι μπορούν να αλλάξουν, αρκεί να το θέλουν και να προσπαθήσουν για αυτό».

Μαθαίνοντας να διεκδικώ

- Διάλογος παιχνίδι ρόλων με τρεις εθελοντές
- Ερωτήσεις δομημένες στην ολομέλεια για έναρξη συζήτησης
 - Ο Μιχάλης είναι ένα διεκδικητικό άτομο;
 - Πως θα χαρακτηρίζατε τη Μαργαρίτα, είναι άτομο που διεκδικεί;
 - Θωρείτε ότι ο Μιχάλης διεκδίκησε αυτό που ήθελε;
 - Πώς θα απαντούσε ο Μιχάλης στο ερωτηματολόγιο;
- Παρουσίαση ενότητας
 - Εισαγωγή στη θεωρία της διεκδικητικότητας,
 - Λογικές και παράλογες σκέψεις,
 - πώς αλλάζουν οι σκέψεις και πώς επεξεργαζόμαστε ζητήματα διεκδικητικότητας με τους συμβουλευόμενους ;

Συνοψίζοντας...

- Οι ενότητες στο εργαλείο **Σπουδά...ζω** έχουν ως απώτερο στόχο να βοηθήσουν διάφορες ομάδες πληθυσμού να αναπτύξουν δεξιότητες ζωής & δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, αντιμετωπίσουν ζητήματα σταδιοδρομία σε συνδυασμό με ζητήματα ζωής
 - ✓ **Να γίνουμε ικανοί στο να προγραμματίζουμε και να οργανώνουμε τη ζωή μας,**
 - ✓ **να λαμβάνουμε αποφάσεις,**
 - ✓ **να διαχειριζόμαστε πιο αποτελεσματικά κομβικές μεταβάσεις μεταξύ εκπαίδευσης – κατάρτισης – εργασίας-ανεργίας –επανένταξης στην αγορά εργασίας.**

Ευχαριστούμε